מועד תחילתן של ההוראות המפורטות בפרק זה הוא ביום י"ט באייר התשפ"א (1 במאי 2021), ובכלל זה לגבי עסק שבמועד התחילה אין לו רישיון, היתר זמני או היתר מזורז, או עסק שביום התחילה היה לו רישיון או היתר זמני.

3.1. <u>הוראות חוק הנוגעות לענייין</u>

3.1.1. **פקודת הבטיחות בעבודה, התש"ל-1970 (להלן - פקודת הבטיחות בעבודה) ותקנותיה.**

התקנות העיקריות הרלוונטיות למפרט זה הן:

(1) תקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), התשנ"ז-1997.

(2) תקנות הבטיחות בעבודה (חשמל), התש"ן-1990.

(3) תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), התשס"ז-2007 (להלן - תקנות עבודה בגובה).

(4) תקנות הבטיחות בעבודה (בטיחות וגהות תעסוקתית בעבודה עם גורמים מסוכנים במעבדות רפואיות, כימיות וביולוגיות), התשס"א-2001 (להלן - תקנות המעבדות)

(5) תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד-1984.

(6) תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה על גגות שבירים או תלולים), התשמ"ו-1986.

(7) תקנות הבטיחות בעבודה (מכירה והשכרה של מכונות, מתקנים וציוד), התשס"א-2001.

(8) תקנות הבטיחות בעבודה (עגורנאים, מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתתים), התשנ"ג-1992 (להלן - תקנות העגורנאים).

(9) תקנות הבטיחות בעבודה (הרמת בני אדם במלגזות), התשמ"ג-1983.

(10) תקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), התשע"א-2011.

(11) תקנות הבטיחות בעבודה (גיליון בטיחות, סיווג, אריזה, תווי סימון של אריזות), התשנ"ח-1998.

(12) תקנות הבטיחות בעבודה (מפעיל דוד קיטור ודוד הסקה), התש"ס-2000 (להלן תקנות מפעיל דוד קיטור ודוד הסקה).

(13) תקנות הבטיחות בעבודה (נוחיות), התשכ"ה-1965.

(14) תקנות הבטיחות בעבודה (עזרה ראשונה במקומות עבודה), התשמ"ח-1988.

3.1.2. **חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 (להלן - חוק הארגון) ותקנותיו.**

התקנות העיקריות הרלוונטיות למפרט זה הן:

(1) תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט-1999 (להלן - תקנות מסירת מידע).

(2) תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו-1996 (להלן - תקנות ממונים על הבטיחות).

(3) תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ועדות בטיחות ונאמני בטיחות), התשכ"א-1960.

(4) תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית לניהול הבטיחות), התשע"ג-2013 (להלן - תקנות תכנית לניהול בטיחות)

3.1.3. **פקודת תאונות ומחלות משלח יד (הודעה), 1945 ותקנותיה:**

(1) תקנות מחלות מקצוע (חובת הודעה - רשימה נוספת), התש"ם-1980.

(2) תקנות התאונות ומחלות משלח יד (הודעה על מקרים מסוכנים במקומות עבודה), התשי"א-1951.

3.1.4. תקנות רישוי עסקים (אחסנת נפט), התשל"ז-1976 (להלן - תקנות אחסנת נפט).

3.1.5. תקנות עבודת הנוער (עבודות אסורות ועבודות מוגבלות), התשנ"ו-1995.

3.1.6. תקנות עבודת נשים (עבודות אסורות, עבודות מוגבלות ועבודות מסוכנות), התשס"א-2001.

3.2. **<u>הגדרות</u>**

לפרק זה -

3.2.1. **אבזר הרמה** - התקן כלשהו המשמש או הנועד לשמש במישרין או בעקיפין לחיבור עומס להתקן הרמה ואינו מחובר דרך קבע לעומס, לרבות מענב, שרשרת, מענב חבל, טבעת, וו, מענב אונקל, סגיר, סביבול, מנעול סבב, עין הרמה, משולשת, חוליה, מלקחות לוח, מלקחות קורה, מלקחות מספריים, כלי קיבול להרמת חומרים או ציוד, דלי מלקחיים, בורג עין, קורת הרמה, מסגרת הרמה וכל התקן דומה המהווה חלק של התקן הרמה או אמצעי תליה, ולרבות תמיכה של התקן הרמה שבו משטח עבודה או במה.

3.2.2. **בדיקות סביבתיות תעסוקתיות** - פעולות המבוצעות בידי בודק מעבדה מוסמך לשם מדידת רמת החשיפה המשוקללת, רמת החשיפה לזמן קצר ותקרת החשיפה במקום העבודה, הכוללות סקר מקדים מעודכן וניטור סביבתי של גורמים מזיקים שנערך בהתאם לממצאיו.

3.2.3. **בדיקות רפואיות** - בדיקות שמתבצעות ע"י רופא מורשה או ע"י שירות רפואי מוסמך, לרבות בדיקות טוקסיקולוגיות-ביולוגיות.

3.2.4. **בודק מוסמך** - אדם שמפקח עבודה ראשי הסמיכו בכתב לערוך בדיקות וניסויים, כמפורט בפקודת הבטיחות בעבודה.

3.2.5. **בודק מעבדה מוסמך** - עובד מעבדה מוסמכת בעל הסמכה תקפה ממפקח העבודה הראשי במשרד הכלכלה והתעשייה, לערוך בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות במקומות עבודה.

3.2.6. **בעל עסק** - כהגדרתו בסעיף 1.2, לרבות המחזיק במקום העבודה.

3.2.7. **גורמים מזיקים** - גורמים כימיים ופיזיקאליים מזיקים, הנמצאים במפעל, ואשר העובדים עלולים להיחשף אליהם בזמן העבודה והם רשומים בספר, בתוספת הראשונה או בתוספת השנייה של תקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), התשע"א-2011 ו/או ובאחת מתקנות הבטיחות בעבודה, גהות תעסוקתית ובריאות העובדים.

3.2.8. **דוד קיטור** - מכל סגור שבו מיוצר למטרה כלשהי קיטור תחת לחץ גדול מלחץ אטמוספרי, לרבות חוסך המשמש לחימום מים המסופקים למכל כאמור ומשחן המשמש לחימום קיטור.

3.2.9. **הספר** Threshold Limit Values for Chemical Substances and Physical Agents & ACGIH-Biological Exposure Indices .

3.2.10. **התקני בטיחות** - התקן קבוע, אוטומטי או משולב, המגן באופן בטוח על כל חלק של מכונה, תהליך או ציוד אחר, העשוי להוות סכנה לעובדים ולנמצאים בסביבה המסוכנת, העונה על דרישות החקיקה בנושא, תקנים רלוונטיים, הוראות יצרן, כללי מקצוע מקובלים או נהלים מקצועיים שפורסמו.

3.2.11. **טיפול** - אחסון, סידור, הרכבה, תיקון, ציפוי, פירוק, חידוש או ניקוי.

3.2.12. **טלטול** - הובלה, הולכה, שינוע, העברה ממקום למקום, מילוי, הרקה, העמסה או פריקה.

3.2.13. **מדריך עבודה בגובה** - מי שמוסד להכשרה נתן לו תעודת הכשרה לשמש מדריך באחד או יותר מתחומי העבודה שנקבעו בתקנות עבודה בגובה, והוא רשום במרשם.

3.2.14. **מחזיק במקום העבודה** - כל אחד מאלה:

(1) המעסיק.

(2) במפעל - הבעל או התופש כמפורט בסעיפים 219 עד 221 לפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל-1970.

(3) בעל מקום העבודה.

(4) המנהל בפועל את מקום העבודה.

(5) אדם שבהשגחתו או בפיקוחו פועל מקום העבודה.

(6) המנהל בפועל של תאגיד, אם המפעל מצוי בבעלות תאגיד.

3.2.15. **מחלת משלח יד** - מחלה הנזכרת בתוספת שבתקנות מחלות מקצוע (חובת הודעה - רשימה נוספת), התש"ם-1980, או מחלה אחרת כלשהי שעליה הוחלו הוראות סעיף 5 לפקודת התאונות ומחלות משלח היד (הודעה), 1945.

3.2.16. **מיתקן חשמלי** - מיתקן המשמש לשם ייצור חשמל, הולכתו, הפצתו, צריכתו, צבירתו או שינויו (טרנספורמציה), לרבות מבנים, מכונות, מכשירים, מצברים, מוליכים, אבזרים, וציוד חשמלי קבוע או מיטלטל הקשורים במיתקן.

3.2.17. **מיתקן לחץ** - דוד קיטור, קולט אוויר, קולט קיטור.

3.2.18. **מכונה** - כל מכונה, התקן וציוד, לרבות התקן מכני ורצועת הנעה.

3.2.19. **מכונת הרמה** - התקן הרמה, לרבות עגורן, קילון, תלת-רגל, התקן משיכה, מחפר עגורן, מחדיר כלונסאות, כננת, מלגזה, גלגלת, גלגלת שרשרת, גלגלת כבלים, גלגילון, מסוע עילי, מסילת כבל, חבל עילי וכל מכונה אחרת שיכולה באמצעות אבזר הרמה להרים עומס, להורידו או להחזיקו תלוי.

3.2.20. **מכין התכנית לניהול בטיחות** - בעל השכלה וניסיון בתחום הבטיחות והבריאות התעסוקתית לפי תקנה 4 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית לניהול הבטיחות), התשע"ג-2013.

3.2.21. **ממונה על הבטיחות** - בעל אישור כשירות שנתמנה בידי מעסיק לממונה על הבטיחות, הגהות ובריאות העובדים במפעל, בהתאם לסעיף 25(א) לחוק ארגון הפיקוח על העבודה ולפי תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו-1996.

3.2.22. **מנהל מעבדה** - מי שמחזיק מעבדה מינה אותו לאחראי על תפקוד המעבדה לפי תקנה 2(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (בטיחות וגיהות תעסוקתית בעבודה עם גורמים מסוכנים במעבדות רפואיות, כימיות וביולוגיות), התשס"א-2001.

3.2.23. **מעבדה** - מקום שבו מבצעים דגימות, בדיקות, אנליזות, סינתזות, ניסויים, מחקר ופיתוח, הדרכה, לימוד והוראה תוך שימוש בגורמים מסוכנים, למעט מקומות אלה המתקיימים במסגרת מוסד חינוך כהגדרתו בחוק לימוד חובה, תש"ט-1949, במוסד חינוך ממלכתי ובמוסד חינוך ממלכתי דתי כהגדרתם בחוק חינוך ממלכתי, תשי"ג-1953, בבית ספר כהגדרתו בחוק הפיקוח על בתי ספר, תשכ"ט-1969, וכהגדרתו בפקודת החינוך [נוסח חדש], תשל"ח-1978, או בבית ספר מקצועי כהגדרתו בחוק החניכות, תשי"ג-1953.

3.2.24. **מעבדה מוסמכת (משרד הכלכלה והתעשייה) (להלן - מעבדה מוסמכת)** - מעבדה לגהות תעסוקתית של משרד הכלכלה והתעשייה וכל מעבדה אחרת שמפקח העבודה הראשי הסמיכה לבצע בדיקות סביבתיות -תעסוקתיות של ריכוזי החומר באוויר במקומות עבודה.

3.2.25. **מעסיק** - לרבות חבר בני אדם ונציגו החוקי של מעסיק שנפטר, ולרבות מחזיק או תופש במקום עבודה.

3.2.26. **מעלית** - מתקן המשמש לתנועת בני אדם או טובין בין מסילות קבועות, אשר לו תא או דוכן הנע במסלול מאונך או כמעט מאונך, ותנועתו מוגבלת על-ידי מכוון.

3.2.27. **מפעיל מוסמך** - מי שהוסמך לפי תקנה 4 לתקנות הבטיחות בעבודה (מפעיל דוד קיטור ודוד הסקה), התש"ס–2000 להפעיל דוד קיטור ודוד הסקה.

3.2.28. **מפעל - משרד הכלכלה והתעשייה (להלן - מפעל או עסק)** - מפעל או חצרים שבהם או בתחומי הגדר שלהם או מסביב להם עובדים בני-אדם בעבודת כפיים בתהליך המשמש לעשיית מצרך או חלק של מצרך, שינויו, תיקונו, עיטורו, גימורו, ניקויו, רחיצתו, פירוקו, הריסתו או הכשרתו למכירה, או הכרוך באלה, ונתקיימו בחצרים שתי אלה:

(1) פעולת המפעל היא דרך משלח-יד או לשם השתכרות.

(2) אם מועסקים שם עובדים שכירים - יש למחזיק במקום העבודה זכות גישה או זכות שליטה; לרבות המפעלים המפורטים בסעיף 3 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל-1970.

3.2.29. **מפקח עבודה** מי שנתמנה לפי חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954, להיות מפקח עבודה, סגן מפקח עבודה ראשי או מפקח עבודה ראשי, לפי העניין, ו"מפקח אזורי" לעניין מפעל פלוני - מי שנתמנה לפי החוק האמור להיות מפקח עבודה אזורי באזור שבו נמצא המפעל.

3.2.30. **מקום מוקף** - חדר, תא, מכל, בור, מעבר לאדים, צינור או חלל מוקף כיוצא באלה.

3.2.31. **מקרה מסוכן** - מקרה כלשהו מהמקרים הנמנים בתקנות התאונות ומחלות משלח יד (הודעה על מקרים מסוכנים במקומות עבודה), התשי"א-1951.

3.2.32. **נאמן בטיחות** - מי שנאמן לענייני בטיחות או גהות מכוח סעיפים 19 או 20 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954.

3.2.33. **נוחיות** - משתנות, בתי כיסא עם אסלה להדחה, בתי כיסא מעל בור, בתי כיסא יבשים למיניהם ונוחיות כיוצא באלה.

3.2.34. **סיכונים** - סיכוני בטיחות ובריאות הנובעים משימוש בציוד, בחומר, בתהליך ייצור או בכל גורם אחר במקום עבודה.

3.2.35. **סקר מקדים** - סקר שיטתי הנערך במקום העבודה לצורך זיהוי, הערכה ותיעוד של גורמים מזיקים, הכולל אפיון שלסביבת העבודה ומתבצע באמצעות תצפיות ואיסוף מידע איכותי וכמותי בעמדות עבודה ובחללי עבודה, וממצאיו משמשים בסיס לקביעת היקף הניטור הסביבתי-תעסוקתי.

3.2.36. **עבודה בגובה** - כל עבודה, לרבות גישה למקום עבודה, שבשלה עלול עובד ליפול לעומק העולה על שני מטרים, ולרבות עבודה כאמור:

(1) המתבצעת מעל משטח עבודה ללא גידור או מעקה תקני.

(2) המצריכה הטיית גוף האדם ביותר מ-45 מעלות מעבר לגדר או למעקה של משטח העבודה או מדרכת המעבר, לפי העניין.

(3) המתבצעת מתוך בימה מתרוממת ניידת, סל להרמת אדם או פיגום ממוכן.

3.2.37. **עבודה בגורם מזיק** - ייצור, שימוש, עיבוד, טיפול, טלטול או עבודות תחזוקה.

3.2.38. **עגורן** - כל אחד מאלה:

(1) עגורן צריח (Tower Crane).

(2) עגורן נייד (Mobile Crane) אופני, זחלי או חצי-זחלי.

(3) עגורן גשר עילי ועגורן שער.

(4) עגורן להעמסה עצמית.

3.2.39. **עובד** - לרבות עובד קבלן כוח אדם, עובד קבלן חיצוני, עובד עצמאי.

3.2.40. **עובד בגורם מזיק** - כל עובד החשוף לאחד או יותר מן הגורמים המזיקים בריכוז העולה על רמת הפעולה הסביבתית התעסוקתית, או שעובד במגע או בחשיפה, או תוך אפשרות של מגע או חשיפה לגורם בעבודה או בתהליך עבודה מן הנקובים בתוספות לתקנות בטיחות בעבודה, גהות תעסוקתית ובריאות העובדים, והוא עובד עבודה חלקית או מלאה ביום עבודה של 8 שעות מתוך יממה, במשך מספר שעות לשנה כמפורט בתקנות בטיחות בעבודה, גהות תעסוקתית ובריאות העובדים.

3.2.41. **רופא מורשה** - רופא מומחה לרפואה תעסוקתית, וכן רופא של שירות רפואי מוסמך ששר הכלכלה והתעשייה, בהסכמת שר הבריאות, הרשו לעניין תקנות גהות תעסוקתית.

3.2.42. **רמת הפעולה** - רמה של מחצית החשיפה המשוקללת המרבית המותרת או, אם לא נקבע ערך לחשיפה המשוקללת המרבית המותרת, מחצית תקרת החשיפה המותרת של הגורמים המזיקים הנקובים בתוספת הראשונה ובחלק א' בתוספת השנייה בתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), התשע"א-2011.

3.2.43. **רעש מזיק** - רעש שמפלסו גבוה מהערכים המותרים בתקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התש"ס-2000, העלול לגרום לנזק בריאות לעובד החשוף לו במקום עבודתו.

3.2.44. **שירות רפואי מוסמך** - כל אחד מאלה:

(1) לשכה בריאות מחוזית או נפתית של משרד הבריאות, אם שר הבריאות הסמיכה להיות שירות רפואי מוסמך, בכלל או לעניינים מסוימים.

(2) קופת חולים, כהגדרתה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי , התשנ"ד-1994.

(3) מוסד רפואי, ששר הכלכלה והתעשייה, בהסכמת שר הבריאות, הסמיכו לביצוע בדיקות רפואיות לעניין תקנות אלה.

3.2.45. **תאונת עבודה** - תאונה שאירעה לעובד תוך כדי עבודתו ועקב עבודתו אצל מעסיקו או מטעמו, ולעובד עצמאי - עקב עיסוקו במשלח ידו.

3.2.46. **תקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים - למפרט זה** - כל אחת מאלה:

(1) תקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), התשע"א–2011.

(2) תקנות הבטיחות בעבודה (בטיחות וגהות תעסוקתית בעבודה עם גורמים מסוכנים במעבדות רפואיות, כימיות וביולוגיות), התשס"א-2000.

(3) תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד-1984.

3.3 כללי

3.3.1. בעל עסק יקיים כהלכה את כל הוראות החקיקה הנוגעות לעניין לגבי סוג העסק שלו, לפי מספר העובדים, תהליכי העבודה, גורמים מזיקים, ציוד ומכונות, תנאי רווחה וכדומה.

3.3.2. דרישות בעניין הבטיחות והבריאות התעסוקתית חלות הן ביחס לעובדים והן ביחס לנמצאים במקום העסק וסביבתו. לכן, גם לגבי מבקרים במקום העסק שאינם עובדים - יינקטו לגביהם אמצעי בטיחות וגהות ע"י בעל העסק.

3.4 תנאים מוקדמים

3.4.1. לא יתחיל בעל עסק לתפוש חצרים כמפעל ולא יתחיל להשתמש בחצרים כמפעל אלא אם נמסרה, לפחות עשרה ימים מראש, הודעה בכתב למפקח עבודה אזורי או אם התיר המפקח בכתב לתפוש או להשתמש כאמור לפני תום עשרת הימים, בהתאם לדרישת סעיף 195 לפקודת הבטיחות בעבודה.

3.4.2. בעל עסק יתקין נקודות נאותות ונגישות לצורך הספקת מים ראויים לשתייה, שהגישה אליהן נוחה לכל העובדים במפעל, בהתאם לדרישת סעיף 136 לפקודת הבטיחות בעבודה.

3.4.3. בעל עסק יתקין ויקיים נוחיות מספיקות ונאותות לשימוש כל העובדים בעסק, נפרדות לגברים ולנשים, תקינות ובמצב נקי בכל עת, כנדרש בתקנות הבטיחות בעבודה (נוחיות), התשכ"ה-1965.

3.4.4. בעל עסק, שמבוצע בו תהליך מסוכן לבריאות, יקצה לרשות העובדים מקום מתאים לאכילת ארוחותיהם, ובו שולחנות וכסאות במספר מספיק לשימוש העובדים, בהתאם לדרישת סעיף 158 לפקודת הבטיחות בעבודה.

3.4.5. בעל עסק ירכוש ויתקין בעסק ארגזי עזרה ראשונה, נגישים במהירות ובקלות בעת הצורך, עם תכולה הנדרשת בתקנות הבטיחות בעבודה (עזרה ראשונה במקומות עבודה), התשמ"ח-1988, בהתאם למספר העובדים.

3.4.6. בעל עסק יתקין אמצעי יניקה, ניקוז ופליטה טובים ויעילים, סמוך ככל האפשר למקום הימצאותו של הגורם המזיק וכן יתקין מערכות אוורור יעילות בכל מקומות העבודה והשהיה של העובדים החשופים לגורם מזיק, בהתאם לדרישות תקנה 2 לתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

3.4.7. בעל עסק, במקום שבו קיימת אטמוספירה נפיצה, יתקין מיתקן חשמלי מהסוג המונע התפוצצות ; המיתקן יהיה מותאם לתקן ישראלי ת"י 60079.

3.5 תנאים ברישיון

3.5.1. **ארגון מערך הבטיחות**

(1) תנאי תשתית

(א) בטרם התקנת דוד קיטור יגיש בעל עסק בקשה למחוז הרלוונטי של מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית, בהתאם לדרישות המפורטות בנוהל דרישות לצורך מתן היתר להתקנת דוד קיטור.

(ב) בעל עסק יאחסן חומר מסוכן כהגדרתו בחוק חומרים מסוכנים, במקום בר-פיקוח, רחוק ממקור חום ואש, עם שילוט מתאים.

(2) תנאים תפעוליים

(א) בעל עסק לא יפעיל עסק מהסוג המפורט בתקנה 4 לתקנות ממונים על הבטיחות אלא לאחר שמינה ממונה על הבטיחות בעל אישור כשירות תקף באמצעות הטופס "הודעה על מינוי ממונה בטיחות" ולאחר שקיבל אישור ממפקח עבודה אזורי על המינוי.

(ב) בעל עסק מהסוג המפורט בתקנה 4 לתקנות ממונים על הבטיחות יעסיק ממונה על הבטיחות בהיקף העסקה כנדרש בנוהל היקף העסקת ממונים על הבטיחות של משרד העבודה והרווחה.

(ג) בעל עסק שמינה ממונה על הבטיחות יקיים את חובותיו כמפורט בתקנה 11 לתקנות הממונים על הבטיחות.

(ד) בעל עסק, אשר קיימת בו מעבדה, לא יפעיל את המעבדה אלא אם מינה מנהל מעבדה וינקוט אמצעי בטיחות וגיהות תעסוקתיים כמפורט בתקנות 4, 5, 6, 7 לתקנות המעבדות.

(ה) בעל עסק לא יפעיל דוד קיטור כהגדרתו בנוהל דרישות לצורך מתן היתר להתקנת דוד קיטור אלא אם קיבל היתר להתקנת דוד קיטור ממפקח עבודה אזורי.

(ו) בעל עסק לא יפעיל דוד קיטור או דוד הסקה כהגדרתם בתקנות מפעיל דוד קיטור ודוד הסקה אלא לאחר שמינה, באמצעות הטופס "מינוי מפעיל דוד קיטור ודוד הסקה", מפעיל מוסמך בעל תעודת הסמכה תקפה שהונפקה בידי רשות הסמכה כהגדרתה בתקנות מפעיל דוד קיטור ודוד הסקה , בהתאם לדרישות תקנות 2 ו-4 לתקנות מפעיל דוד קיטור ודוד הסקה.

(ז) בעל עסק לא יפעיל מכונת הרמה המופעלת בכוח מכני, חשמלי, הידראולי או פניאומטי, למעט עגורן אלא בידי אדם העונה לדרישות שפורטו בתקנה 18(ב) לתקנות העגורנאים ושמונה בידי בעל עסק למטרה זו באמצעות הטופס "מינוי מפעיל מכונת הרמה".

(ח) בעל עסק לא יפעיל מקום עבודה כהגדרתו בתקנות תכנית לניהול הבטיחות אלא כשבידיו תכנית לניהול בטיחות אשר הוכנה בידי מכין תכנית לניהול בטיחות, בהתאם להוראות חובה בתכנית בטיחות המפורטות בתקנה 5 לתקנות תכנית לניהול בטיחות.

(ט) בעל עסק במקום עבודה כהגדרתו בתקנות תכנית לניהול הבטיחות ימלא אחר דרישות תקנה 3 לתקנות תכנית לניהול בטיחות.

(י) בעל עסק, בו מועסקים לפחות 25 עובדים, יקים ועדת בטיחות כנדרש בסעיף 10 לחוק הארגון ויכשיר נאמני בטיחות כנדרש בתקנה 4 לתקנות מסירת מידע. מזכיר הועדה ידווח על הקמת הועדה כאמור בסעיף 3.6.1.(3).

(יא) בעל עסק ימנה "אדם כשיר" כהגדרתו בסעיף 38(ב) לפקודת הבטיחות בעבודה באמצעות כתב מינוי לאדם כשיר, לבצע פעולה במכונות שבתנועה ובממסרת שבתנועה כשאינן מגודרות.

(יב) בעל עסק לא יעסיק עובד בחומר או בציוד או בביצוע תהליך עבודה, שבהם קיימים סיכונים, אלא אם מסר לעובד תמצית מידע בכתב אודות הסיכונים אליהם העובד עלול להיות חשוף בעסק, לכל המאוחר ביום תחילת עבודתו, באמצעות נהלים והוראות עבודה ובטיחות מעודכנים, בהתאם לדרישת תקנה 7 לתקנות מסירת מידע.

(יג) בעל העסק יקיים הדרכה לעובד החשוף לסיכונים, המותאמת לתפקידו ולסיכונים אליהם הוא חשוף, בדבר מניעת סיכונים והגנה מפניהם באמצעות בעל מקצוע מתאים ויוודא כי כל עובד הבין את הסיכונים והוא בקיא בנושא ההדרכה וכי הוא עובד על פיה. בעל העסק יחזור ויקיים הדרכה כאמור בהתאם לצורכי העובדים ולפחות אחת לשנה אלא אם נקבע אחרת בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים, והכל בהתאם לדרישות תקנות מסירת מידע.

(יד) בעל עסק ינהל פנקס רישום הדרכה בהתאם לתקנה 6 לתקנות מסירת מידע.,

(טו) בעל עסק יחזיק במקום עבודה גיליון בטיחות (SDS) של כל חומר מסוכן, כהגדרתו בחוק חומרים מסוכנים, תשנ"ג-1993 (להלן - חוק חומרים מסוכנים), הנמצא במקום העסק; העתק מהגיליון יוחזק במקום נגיש ובהישג ידם של העובדים במקום העבודה, בהתאם לדרישות תקנות 3 ו-6 בתקנות הבטיחות בעבודה (גיליון בטיחות, סיווג, אריזה, תווי סימון של אריזות), התשנ"ח-1998.

(טז) בעל עסק יסמן חומרים, ציוד ותהליכי עבודה מסוכנים במקום העבודה בתווית או בשלט אזהרה מתאימים ומובנים, וכן יתקין שלטי הדרכה לשימוש בציוד מגן אישי כנדרש בתקנה 8 לתקנות מסירת מידע.

(יז) בעל עסק יקבע נהלי עבודה ונהלי בטיחות וגהות ברורים וכתובים בעניין אחסון חומרי גלם ותוצרת ונהלים לשינוע, יבצע בקרה על יישומם בבית העסק ויעדכן אותם בהתאם לצורך.

3.5.2. **בטיחות**

(1) תנאי תשתית

(א) בעל עסק יתקין ויקיים מיתקן חשמלי, בהתאם לדרישות תקנות הבטיחות בעבודה (חשמל), התש"ן-1990. בעל עסק יקיים את המיתקן החשמלי במצב תקין בכל עת.

(ב) בעל עסק יתקין אמצעי גישה בטוחים ומעברים נוחים וחופשים ממכשולים לכל מקום שאדם צריך לעבור בו, בהתאם לסעיף 49 לפקודת הבטיחות בעבודה.

(ג) בעל עסק יבצע עבודה במקום מוקף, על פי הדרישות המופיעות בפקודת הבטיחות בעבודה, בפרק ג' - סימן ח'. בהתאם לסעיף 93, בעל העסק רשאי לבקש פטור מהוראות סעיפים 90 עד 92, כולן או מקצתן, כל אימת שהוא משוכנע שמילוי ההוראה אינו נחוץ או מעשי.

(ד) בעל עסק יבצע עבודה בגובה על פי הדרישות המופיעות בתקנות עבודה בגובה ולפי סוג עבודה בגובה הרלוונטי.

(2) תנאים תפעוליים

(א) בעל עסק לא יעסיק עובד בעבודה בגובה אלא לאחר שהעובד קיבל הדרכה בידי מדריך עבודה בגובה והונפק לעובד "אישור על הדרכת עובד לביצוע עבודה בגובה"

בתוקף המעיד על תחומי ההדרכה שאותם קיבל, בהתאם לתקנה 5 לתקנות עבודה בגובה.

(ב) בעל עסק לא יפעיל מכונות, ציוד וכלי עבודה אלא לאחר שהתקין התקני בטיחות ומיגון מתאימים המונעים מגע בין העובד לבין חלקים טעוני גידור, כהגדרתם בסעיף 37 לפקודת הבטיחות בעבודה, לפי הוראות החקיקה הרלוונטית הנוגעות לעניין, תקנים וכללי המקצוע המקובלים.

(ג) בעל עסק יחזיק התקני בטיחות ומיגון עבור חלקים טעוני גידור, המוזכרים בסעיף 3.5.2.(2)(ב) תקינים, כל עוד אלו מצויים בתנועה או בשימוש, בהתאם לדרישת סעיף 44 לפקודת הבטיחות בעבודה.

(ד) בעל עסק לא ימכור, לא ישכור ולא ישכיר מכונה או פריט כהגדרתם בתקנות הבטיחות בעבודה (מכירה והשכרה של מכונות, מיתקנים וציוד), התשס"א-2001 אלא אם ממלאים אחר דרישות פקודת הבטיחות בעבודה או תקנותיה לרבות תקן רשמי, ככל שקיים. ככל שהמכונה או הפריט ממלאים אחר דרישות הפקודה האמורה, בעל העסק יצרף הוראות הפעלה, אחזקה ובטיחות בשפה העברית. למכונה או פריט מיובאים, יצורפו הוראות אלו בשפה האנגלית.

(ה) בעל עסק הנדרש לטלטל חומר מסוכן, כהגדרתו בחוק חומרים מסוכנים, יעשה זאת בכלים ובאמצעים בטוחים ומתאימים.

(ו) בעל עסק לא יפעיל מעלית, מכונת הרמה, אביזר הרמה ומיתקן לחץ (להלן - כלים טעוני בדיקה תקופתית) אלא אם נבדקו בתדירות שנקבעה בפקודת הבטיחות בעבודה ונמצאו תקינים בידי בודק מוסמך מתוך הרשימה הנמצאת בכתובת: http://apps.moital.gov.il/afikReports/R001.aspx

(ז) בעל עסק יחזיק בעסק את תסקירי הבדיקה התקפים של הכלים טעוני בדיקה תקופתית השייכים לעסק כאמור בסעיף 3.6.2.

(ח) בעל עסק יבצע תחזוקה שוטפת, על פי הוראות יצרן, לכלים טעוני בדיקה תקופתית.

(ט) בעל עסק יספק ציוד מגן אישי מתאים לכל עובד החשוף לסיכונים בעסק. ציוד מגן אישי יהיה באיכות נאותה, חזק ועמיד ובעל מבנה ותכונות למתן הגנה נאותה מפני הסיכונים שאותם הוא בא למנוע. בנוסף, יותאם הציוד, לפי תפקידו וצורתו, לאיבר הגוף של העובד שעליו הוא נועד להגן, וכן לסיכון שאותו הוא נועד למנוע. ציוד מגן אישי יהיה בכמות מספקת לכל העובדים החשופים לסיכונים. ציוד מגן אישי יעמוד בדרישות תקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), התשנ"ז-1997, ובהוראות התקן הרלוונטי לציוד, ככל שקיים ויתוחזק באופן המבטיח תקינותו, לרבות על פי הוראות יצרן הציוד. בעל העסק יחייב כל עובד החשוף לסיכונים בעסק להשתמש בציוד מגן אישי.

3.5.3. **בריאות תעסוקתית**

(1) תנאי תשתית

(א) בעל עסק בו מתבצעת עבודה בגורם מזיק, יתקין וינקוט אמצעי גיהות תעסוקתיים המפורטים בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים רלוונטיות לתחום העיסוק של העסק.

(ב) בעל עסק יתקין תאורה מספיקה ונאותה, טבעית או מלאכותית בכל חלק במפעל, בהתאם לדרישת סעיף 28 לפקודת הבטיחות בעבודה.

(ג) בעל עסק יקיים מידת חום סבירה בכל עמדת עבודה במפעל בהתאם לסעיף 30 לפקודת הבטיחות בעבודה.

(2) תנאים תפעוליים

(א) בעל עסק יחזיק את המפעל במצב נקי, בהתאם לדרישת סעיף 16 לפקודת הבטיחות בעבודה. בהתאם לסעיף 20 לפקודת הבטיחות בעבודה, בעל העסק רשאי להגיש בקשה לפטור מדרישה זו.

(ב) בעל עסק יאסוף ויסלק פסולת המכילה גורמים מזיקים מתחנות העבודה, כך שלא ייגרם מטרד או נזק לבריאות העובד, בהתאם לדרישת תקנה 2 לתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

(ג) בעל עסק יתחזק וישמור אמצעי גיהות תעסוקתיים כאמור בסעיף 3.5.3.(1)(א) במצב תקין, על פי כללי המקצוע המקובלים, בהתאם לדרישת תקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים.

(ד) בעל עסק לא יעסיק עובד בגורם מזיק מבלי שהעובד עבר בדיקה רפואית בידי רופא מורשה בתדירות שנקבעה בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים הרלוונטיות לתחום העסק ובתנאי שהעובד נמצא מתאים לעבודתו בגורם מזיק.

(ה) בעל עסק, הנדרש לבצע בדיקות רפואיות תעסוקתיות לעובד בגורם מזיק, בהתאם לדרישות תקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים הרלוונטיות לתחום העיסוק של העסק, יחזיק במקום העבודה את פנקס הבריאות של העובד, כל עוד העובד מועסק אצלו כאמור בפרק 3.6.2.

(ו) בעל עסק במקום עבודה שבו מתבצעת עבודה בגורם מזיק לא יבצע ניטור סביבתי תעסוקתי אלא אם נערך קודם לניטור סקר מקדים לצורך קביעת תכנית ניטור תעסוקתי. סקר מקדים יבוצע באמצעות בודק מעבדתי מוסמך, לפחות כל שנתיים או סמוך למועד הניטור אם בוצעו שינויים העלולים להשפיע על רמת החשיפה של העובדים, בהתאם לתקנה 1 לתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

(ז) בעל עסק יבצע בדיקות סביבתיות תעסוקתיות במקום עבודה בו עובדים בגורם מזיק באמצעות מעבדה מוסמכת ו/או בודק מעבדתי מוסמך בתדירות שנקבעה בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים הרלוונטיות לתחום העיסוק של העסק ובתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

(ח) בעל עסק במקום עבודה שבו מתבצעת עבודה בגורם מזיק ותוצאות הבדיקות הסביבתיות התעסוקתיות מצביעות על חריגות, ינקוט בכל אמצעי טכנולוגי מיטבי

זמין, ויפעל בהתאם להוראות כל דין וכללי המקצוע, לשם הורדת החשיפה לגורם האמור עד לערכי החשיפה המותרים, כפי שנקבעו בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים או בספר, ובתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

(ט) בעל עסק יפרסם בתחנות העבודה השונות במקום עבודה את תוצאות הבדיקות הסביבתיות התעסוקתיות, על מנת שיובאו לידיעת כל העובדים בהתאם לתקנה 5 לתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

(י) בעל עסק יתחזק אמצעי יניקה, ניקוז ופליטה טובים ויעילים, סמוך ככל האפשר למקום הימצאותו של הגורם המזיק וכן יתחזק מערכות אוורור טובות בכל מקומות העבודה והשהיה של העובדים החשופים לגורם מזיק, בהתאם לדרישות תקנה 2 לתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

3.5.4. **רווחה לעובדים**

(1) תנאי תשתית

(א) בעל עסק יתקין ויקיים סידורי רחצה לשימוש העובדים, שהגישה אליהם תהיה נוחה, לרבות סבון ומגבות נקיות לניגוב, בהתאם לסעיף 140 לפקודת הבטיחות בעבודה. בעל עסק רשאי לבקש פטור מדרישה זו בהתאם לסעיף 141 לפקודת הבטיחות בעבודה.

(ב) בעל עסק יתקין ויקיים לשימוש העובדים מלתחה מספיקה ונאותה לבגדים שאין לובשים אותם בשעות העבודה בהתאם לסעיף 142 לפקודת הבטיחות בעבודה. בעל עסק רשאי לבקש פטור מדרישה זו בהתאים לסעיף 143 לפקודת הבטיחות.

(ג) בעל עסק יתקין כסאות או ספסלים מתאימים, בעלי משענת גב, במספר מספיק ובמצב תקין על מנת לאפשר לעובדים לשבת כאשר קיימת להם האפשרות, בהתאם לדרישת סעיפי 144 ו-145 לפקודת הבטיחות בעבודה. בעל עסק רשאי לבקש פטור מדרישה זו בהתאם לסעיף 146 לפקודת הבטיחות.

3.6. <u>דיווחים הצהרות ואחזקת מסמכים</u>

3.6.1. **חובת דיווח והצהרות**

(1) בעל עסק אשר קיימת בו מעבדה, יכין וישלח למפקח עבודה אזורי, מדי שנה, באמצעות מנהל המעבדה, תכנית עבודה בהתאם לדרישות תקנה 3 (1) ו-(2) לתקנות המעבדות.

(2) בעל עסק שבעסקו ארעה תאונת עבודה או חלה אחד העובדים במחלת מקצוע, ישלח למפקח עבודה אזורי דיווח באמצעות "טופס הודעה על תאונת עבודה/מחלת מקצוע" לגבי כל אלה:

(א) תאונת עבודה כאשר הנפגע נעדר למשך יותר מ- 3 ימים ממקום עבודתו, בהתאם לסעיף 3 לפקודת תאונות ומחלות משלח-יד (הודעה), 1945.

(ב) מחלת משלח יד (מקצוע) כמפורט ברשימת מחלות מקצוע המחייבות הודעה לפיקוח על העבודה, בהתאם לסעיף 5 לפקודת תאונות ומחלות משלח-יד (הודעה), 1945.

(ג) מקרה מסוכן כמפורט ב- (הודעה על מקרים מסוכנים במקומות עבודה), התשי"א-1951.

(3) בעסק בו קיימת חובה להקים ועדת בטיחות, מזכיר ועדת הבטיחות כאמור בסעיף 3.5.1.(2)(י), ישלח במכתב רשום למפקח עבודה אזורי הודעה על הקמת ועדת בטיחות בהתאם לסעיף 12 לחוק הארגון ויפרט בה שמות חברי הועדה, יושב הראש והמזכיר. מזכיר ועדת הבטיחות ישלח למפקח עבודה אזורי פרוטוקול מישיבות הועדה או תמצית ממנו.

3.6.2. **אחזקת מסמכים** - בעל עסק יחזיק בכל עת את המסמכים הבאים הרלוונטיים לעסק:

(1) טופס מינוי מפעיל מכונת הרמה (למעט עגורן) - כל עוד העובד מועסק בעסק.

(2) פנקס רישום הדרכה, בהתאם לטופס "רישום הדרכה" - לתקופה של שנה מתאריך ביצוע ההדרכה.

(3) אישור מפקח עבודה אזורי על מינוי ממונה על הבטיחות, המועסק בעסק או המספק שירותים לעסק.

(4) אישור תקף על הדרכת עובד לביצוע עבודה בגובה (האישור ניתן לתקופה של שנתיים מתאריך הנפקתו).

(5) כתב מינוי לאדם כשיר - כל עוד העובד מועסק בעסק.

(6) תסקיר בדיקה תקף של בודק מוסמך לאבזרי הרמה.

(7) תסקיר בדיקה תקף של בודק מוסמך למכונת הרמה.

(8) תסקיר בדיקה תקף של בודק מוסמך למעלית.

(9) תסקיר בדיקה תקף של בודק מוסמך למיתקן לחץ.

(10) סקר מקדים מבודק מעבדתי מוסמך - (הסקר יישמר לתקופה של 20 שנה מתאריך ביצועו).

(11) דוח בדיקה סביבתית תעסוקתית ממעבדה מוסמכת (משרד הכלכלה והתעשייה) - (דוחות הבדיקה יישמרו לתקופה של 20 שנה מתאריך ביצוען).

(12) פנקס בריאות מרופא מורשה - כל עוד העובד מועסק בעסק.

(13) היתר מפקח עבודה אזורי להתקנת דוד קיטור - כל עוד הדוד מותקן בעסק.

(14) פנקס המפעל בהתאם לסעיף 198 לפקודת הבטיחות בעבודה.